

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Dandserinden

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Dandserinden", i Paludan-Müller, Fr.: *Dandserinden*, udg. af Berit Ziegler, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 138. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm04-shoot-idm140348531845136/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Dandserinden

villet realisere det og saa at sige binde det til ethvert Forhold i Livet, til alt det Endelige og Forgængelige, som i det finder Sted; men see! Verden gaaer alligevel sin sædvanlige, rolige Gang, det Omskiftelige og Foranderlige i alle jordiske Forhold bliver ikke Uomskifteligt og Uforanderligt, fordi det unge Hjerter saa gjerne ønskede at bevirke det; da er det, at Ungdomsdrømmene, de himmelske, de kjære, de tomme, forsvinde; da er det, at den uendelige, navnløse Smerte griber den bævende Sjæl, og pludselig forandre alle Anskuelse af Livet sig. Hjertet med alle dets fejlslagne Forhaabninger og Forventninger bliver os selv en besynderlig Gaade, vi kunne ei forstaae dets Kjerlighed, dets Længsel, som ikke i Verden kan finde nogen Tilfredsstillelse; og denne Verden, denne saakaldte kolde, upoetiske Verden, som saa dybt har skuffet vore Forventninger, som vi indbilde os er den sande Kilde til al vor Smerte, mod den vender nu Sjælens hele Bitterhed sig, den bliver Gjenstand for vor Haan og Foragt, eller den vækker Ironiens Smil, og aftvinger Sjælen en Vittighed, under hvis Spøg og Latter den bitre Følelse, den inderlige Smerte ei skjuler sig for den skarpe lagttager. Dette Sidste er isærdeleshed Tilfældet med vor Forfatter, der ogsaa ofte ikke kan afholde sig fra med Liv og Ungdomsovergivenesshed at gjøre sin egen Smerte til Gjenstand for sin Latter. Men uagtet Tvivl og Uro saaledes gribe Hjertet, uagtet Troen paa det Uendelige næsten ganske tilintetgjøres, fordi det endelige Forhold, hvormed man vil forbinde det, omskiftes; saa kan dog Mindet om denne Troe ikke forsvinde, og omendskjøndt dens Toner mere og mere hændere og tilsidst ganske ophøre, saa blive de dog ved at lyse for Sjælen i stille Øieblikke, ligesom Efterklang af en Musik, der rører og bevæger os, selv længe efterat Musikken selv er forstummet. (*Interimsblad*, nr. 2, nrk.: D.G.M.)

Monrads oplevelse af idealernes sammenstød med virkeligheden svarer til hele den romantiske generations, men romantismen bliver for Monrad og, som vi senere skal se, for Paludan-Müller til et individuelt, aldersbetinget problem, som overvindes – nøjagtig som Fritz' fader forudså. (Erik M. Christensen gennemgår Monrads kommentar i *Guldalderen som idehistorisk periode*, s. 28ff.)

En anonym anmelder af Carl Baggers *Min Broders Levnet* kom i modvind, da han udtalte sig temmelig negativt om *Dandserinden* den